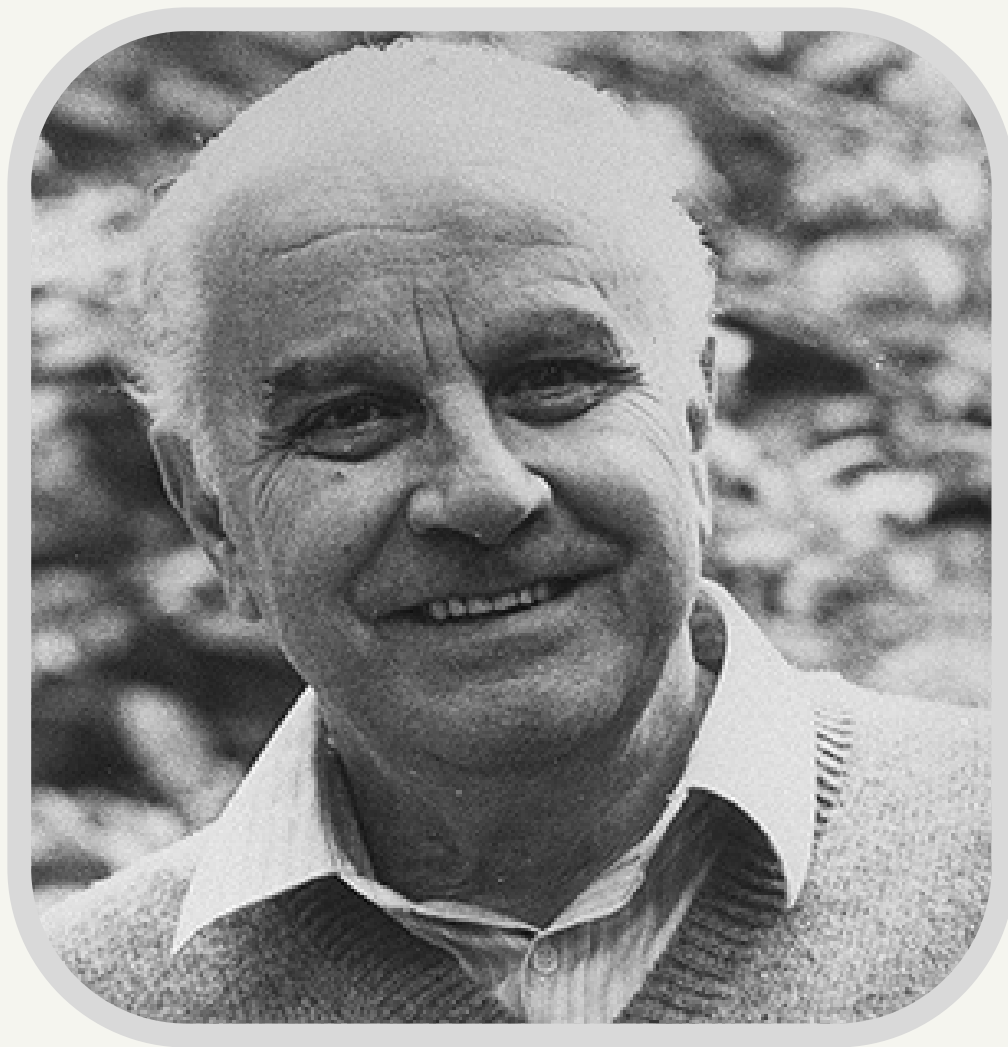

Loris Malaguzzi

Kinderen zijn krachtig.

Kijk niet naar wat kinderen 'nog niet' kunnen, kijk naar wat de kinderen allemaal wèl kunnen.

1ste pedagoog: het kind zelf

- Kinderen leren door met elkaar in contact te treden en dingen te doen.
- Een kind heeft **100 talen**: kan muziek, beelden en beweging bevatten en van genieten.
- Kinderen leren door te **experimenteren**, door te doen.
- Ook heel jonge kinderen kunnen beleven en appreciëren.

2de pedagoog: volwassenen

- Onze taak op vlak van creativiteit is om kinderen hun eigen bergen te helpen beklimmen, zo hoog mogelijk!
- Als volwassenen de kinderen de nodige **vrijheid** te geven, aansporen tot **zelfstandigheid**, aanbieden van **inspirerend materiaal** waarmee kinderen kunnen experimenteren en ontdekken.

3de pedagoog: materiaal en inrichting van de ruimte

- **Reggio Emilia** methode
 - gebruik maken van **dagelijkse gebruiksvoorwerpen** en kosteloos materiaal: hout, stof, touwen,...
 - **pedagogisch documenteren**: foto's van werkjes, activiteiten met de kinderen, uitspraken,...
- ruimte en materiaal hebben een pedagogische functie:
 - **Hoe werkt zoiets?** Materialen kunnen kinderen nieuwsgierig maken.
 - **Wat kan ik hiermee bouwen?** Materialen kunnen aanzetten om iets te creëren.
 - **Wat maken we in het keukentje?** Materialen kunnen aanzetten tot symbolisch spel.

Thomas Gordon

Communicatie is de basis van effectief opvoeden.

Ontwikkelen van een warme, open relatie met kinderen

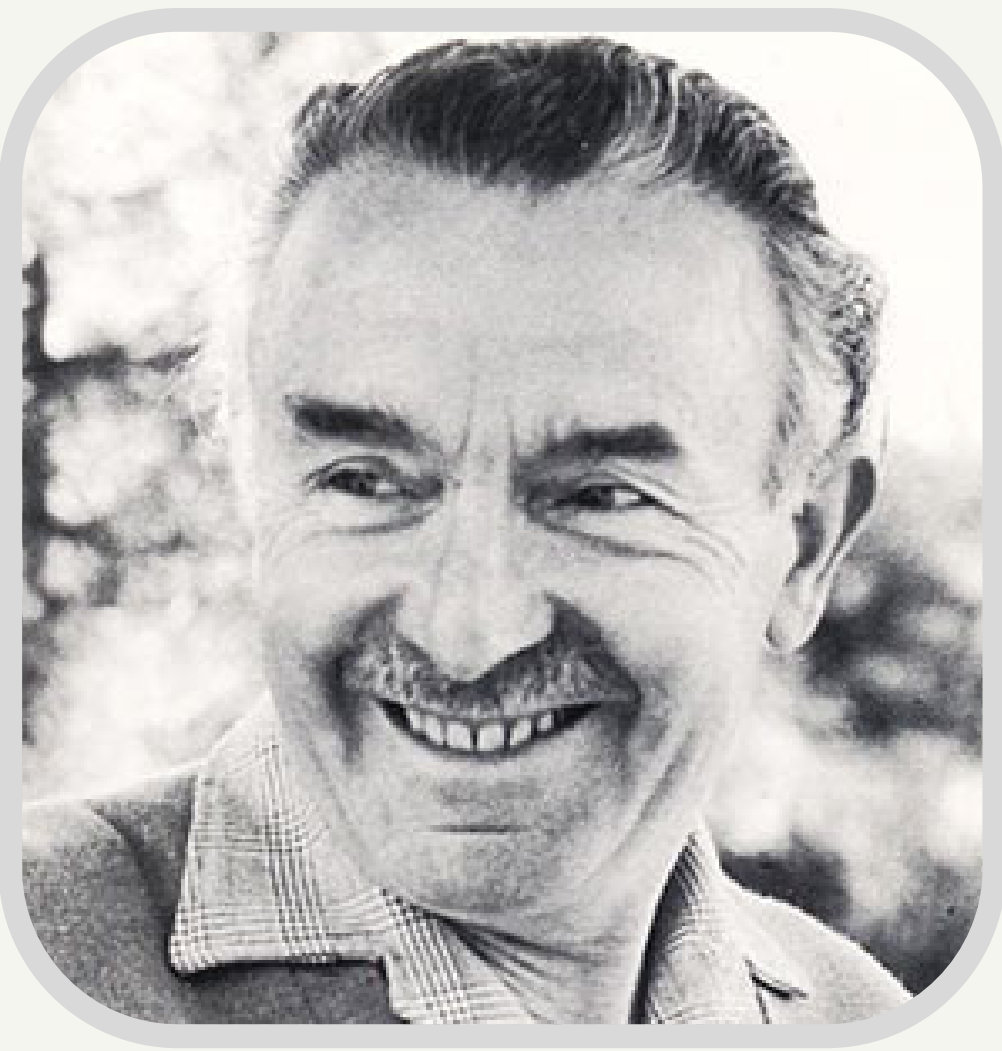
- Gebaseerd op:
 - wederzijds **respect en liefde**
 - **gelijkwaardigheid**
 - waardoor kinderen kunnen opgroeien tot zelfstandige, weerbare mensen
- Volwassenen steunen **kinderen** in hun zoektocht naar **eigen oplossingen** en vergroten de **zelfstandigheid**.

Actief luisteren en ik-boodschappen

- Actief luisteren
 - = tegenover het kind **herhalen** wat hij heeft gezegd en **controleren** of dat klopt.
- Ik-boodschappen
 - = **eigen grenzen aangeven**
 - De andere op een vriendelijke manier confronteren met wat zijn gedrag met jou doet, zonder een oordeel te vellen over de ander.
 - Dit betekent ook kijken naar het gedrag van het kind en jezelf om te bepalen wat de oorzaak van het probleem is.

Niet straffen en belonen, wel in communicatie treden met het kind

- Respect tonen voor de gevoelens van kinderen
 - door de **gevoelens te benoemen**: 'Ik zie dat je verdrietig bent.'
- Bij conflicten het kind zelf eerst het probleem laten oplossen, indien dit niet lukt ernaartoe gaan en het probleem bespreekbaar maken.
 - dit biedt een **overlegstructuur** waarin kinderen een oplossing kunnen aandragen op een speelse manier.
 - **overleggen** en aandragen van argumenten, **uitleggen** waarom jij iets belangrijk vindt.

Célestin Freinet

Geef kinderen verantwoordelijkheid naar hun vermogen.

Stimuleren om zelfstandig te worden.

- Kinderen moeten al op jonge leeftijd **leren zelfstandig zijn**. Buiten wacht de kinderen een harde wereld, we leren hen om zich **weerbaar** op te stellen.
- We helpen kinderen er bewust van te worden dat er **al veel dingen zijn die ze zelf kunnen**.
- Stimuleren om zelf jas aan of uit te doen, zelf naar het toilet te gaan.
- Zelf **conflicten** laten **oplossen**, maar ook **grenzen** aangeven.

Spelen staat gelijk aan werken.

- Jonge kinderen **werken** door te **spelen** en zo ontwikkelen ze zich.
- Taak van de begeleiders is om het **onderzoeksgedrag** en de **experimenten** te begeleiden door aan te sluiten bij hun **belevingswereld**.
- Op uitstap gaan, helpen met huishoudelijke taken, veel aandacht voor de interactie tussen de kinderen.
- Bij voorkeur spelen met '**echte**' **materialen**, vb. een echte telefoon, echte potten en pannen.

De leefomgeving zichtbaar maken aan kinderen door er samen op uit te trekken.

- Kinderen **zelf laten experimenteren en onderzoeken** vergroot de betrokkenheid.
- We werken **vanuit wat bij de kinderen leeft** en laten hen dit ook onderzoeken.
- Kinderen leren **onder woorden brengen** wat ze willen **leren**.
- Freinet staat bekend om het schrijven van vrije teksten
 - bij ons: portfolio's met daarin foto's van het kind met vrije teksten erbij

Emmi Pikler

Geef kinderen aandacht, tijd en ruimte.

Kinderen niet hoeven aanzetten tot spel en ontwikkeling

- Vanaf de **geboorte** gebeurt het proces van **leren en ontdekken** op een **vanzelfsprekende manier**.
- Het gaat niet om het tempo waarin een baby zich ontwikkelt, belangrijk is **hoe goed hij zich zijn nieuwe beweging eigen maakt**.

Klemtoon op belang van een warme interactie en omgeving

- Kinderen hebben behoefte aan een **stabiele, persoonlijke band** met **vaste begeleiders**.
- **Dagelijkse verzorging** is erg belangrijk: eten, verschonen, wassen en kleden gebeuren op een **respectvolle manier**.
 - **Benoem** wat je gaat doen.
 - Kijk naar de **reactie** van het kindje.
 - Geef jezelf en het kindje **de tijd**, zo kan hij zelf initiatieven nemen.
 - Dit geeft hem vertrouwen en is goed voor latere sociale contacten.
- Als het kind tijdens zo'n momenten jouw volle aandacht krijgt, kan het **tijdens zijn spel weer zelfstandig aan de slag**.

Vrije bewegingsruimte

- Laat kinderen **bewegen en spelen, onderzoeken en ontdekken** op eigen initiatief.
- Zorg voor een **veilige en voldoende ontdekkingsmogelijkheden** die aansluiten bij de **leeftijd** en **belangstelling** van het kind en waar ze op **eigen initiatief** naartoe kunnen grijpen.
- Tijdens het **spel** niet expliciet ingrijpen of aanmoedigen. Een **bevestigende oogcontact** is **voldoende**.
- Respecteer de kinderen in hun **autonomie**, neem ook niet zomaar iets uit handen. Vraag erom en hou je hand op.